



Česká školní inspekce  
Pardubický inspektorát

## INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1224/21-E

Název	<b>Základní umělecká škola Jaroslava Kociána, Ústí nad Orlicí</b>
Sídlo	<b>Smetanova 1500, 562 01 Ústí nad Orlicí</b>
E-mail	<b>jiri.tomasek@zusuo.cz</b>
IČ	<b>72085142</b>
Identifikátor	<b>691002509</b>
Právní forma	<b>příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>PaedDr. Jiří Tomášek</b>
Zřizovatel	<b>město Ústí nad Orlicí</b>
Místo inspekční činnosti	<b>Smetanova 1500, 562 01 Ústí nad Orlicí</b>
Termín inspekční činnosti	<b>23. až 25. 11. 2021</b>

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

### Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

### Charakteristika

Základní umělecká škola Jaroslava Kociána Ústí nad Orlicí (dále škola) umožňuje získat základy uměleckého vzdělání ve čtyřech oborech – hudebním, tanečním, výtvarném

a literárně-dramatickém. Nabídku vzdělávacích uměleckých oblastí mohou, po prokázání ověřitelných předpokladů, využít zájemci všech věkových kategorií. Rozsah a struktura výuky v nabízených oborech zahrnuje vzdělávání v přípravných ročnících, v základním i rozšířeném studiu I. a II. stupně. Škola má vytvořeny podmínky i pro vzdělávání dospělých. V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávali celkem 753 žáci, z toho 473 v oboru hudebním, 146 v tanečním, 69 ve výtvarném a 65 v literárně-dramatickém.

## **Hodnocení podmínek vzdělávání**

Vzdělávání žáků probíhá podle pravidel, která korespondují se záměry základního uměleckého vzdělávání i personálními, materiálně-technickými a prostorovými podmínkami školy. Zásady vzájemných vztahů jsou stanoveny například ve školním řádu, obsahová náplň vzdělávání žáků ve Školním vzdělávacím programu Základní umělecké školy Jaroslava Kociána Ústí nad Orlicí (dále školní vzdělávací program). Od minulé inspekční činnosti došlo ke zkvalitnění tohoto dokumentu, přesto v něm byly zaznamenány dílčí nepřesnosti, které však výuku negativně neovlivňují.

Ředitel školy (dále ředitel) uplatňuje v procesu řízení zkušenosti získané nejen dlouhodobým působením v této funkci, ale i z odborného působení v uměleckém školství (mj. výkon předních funkcí v ústřední a krajské umělecké radě). Oporou mu je rovněž dobrá znalost místních podmínek a dlouhodobě úzká spolupráce s městem Ústí nad Orlicí. Nastavená organizační struktura školy odpovídá její velikosti a napomáhá k zajištění plynulého chodu celé organizace. Část řídicích kompetencí ředitel účinně delegoval na svoji zástupkyni. K projednávání organizačních a pedagogických záležitostí souvisejících zejména s hodnocením vzdělávacích výsledků slouží jednání pedagogické rady, podle potřeby také předmětových komisí a umělecké rady. Příliš zřejmá není realizace diskuzí směřujících ke zkvalitnění vlastního výchovně-vzdělávacího působení.

Vedení školy se daří motivovat učitele k mezioborové spolupráci, která je významným faktorem neformálního rozvoje sociálně-kulturních kompetencí a umělecké gramotnosti žáků. Efektivnost této spolupráce se významně projevila i v době pandemie, kdy se podařilo zabezpečit a realizovat řadu veřejných prezentací, a to i elektronickou formou, s úspěšným dopadem na pozornost veřejnosti.

Pedagogický sbor, který je z velké části stabilizovaný, umožňuje naplňovat školní vzdělávací program. Členy jsou nejen učitelé s dlouholetou praxí, ale i ti, kteří postupně získávají potřebné praktické zkušenosti i teoretické znalosti (někteří studiem odborné školy). Průběžná obměna části pedagogického sboru a zkrácený rozsah některých pracovních úvazků zvyšují nároky na podporu předmětové součinnosti učitelů a vzájemnou, otevřeně respektující komunikaci, kterou je třeba neustále vedením školy podněcovat.

Pedagogičtí pracovníci se v různé míře zapojují do dalšího vzdělávání. Mnozí se zaměřují především na samostudium a účast na odborných seminářích. Zájem o vzdělávání v oblasti didaktiky, psychologie či specializovaných oborů pedagogiky není ze strany pedagogů příliš výrazný. Absence novodobých poznatků z uvedených disciplín leckdy ztěžuje jak samotnou pedagogickou práci ve vzdělávacím procesu, tak i profesionální kvalitu komunikace se zákonnými zástupci žáků s potřebou zvýšeného individuálního přístupu. Vedením školy je zlepšování pedagogického působení podpořeno závěry a metodickými doporučeními v rámci hospitační činnosti, i když ředitel upřednostňuje předávání zkušeností neformální formou na základě orientačních vstupů do výuky. Méně jsou již dopady těchto aktivit ověřovány, což se při inspekční hospitační činnosti projevilo zejména v oblasti hodnocících

procesů. Jen ojediněle dochází k poskytování zpětné vazby prostřednictvím vzájemných hospitací učitelů.

Významný vliv na úspěšné naplňování vzdělávacích záměrů má celkové materiálně-technické zázemí školy. Této oblasti věnuje ředitel značnou pozornost, což dokladuje vybavenost učeben a odborných pracoven jednotlivých oborů. Veškeré pomůcky používané v hudebním oboru jsou pečlivě udržovány a podle finančních možností postupně obměňovány a doplňovány (mj. nové klavíry a modernizace pomůcek pro studijní zaměření hra na bicí nástroje). V nehupebních oborech sice zázemí odborných učeben umožňuje realizovat nastavený vzdělávací program, ale některé části vybavení jsou již na hranici použitelnosti (např. podlaha v tanečním sále, ve výtvarném oboru vypalovací pec a záznamová digitální technika). Ve všech učebnách je k dispozici potřebná počítačová technika s přístupem k internetu, která umožňuje rychlou komunikaci interní i se zákonnými zástupci žáků. Dále slouží ke kvalitnější evidenci záznamů o průběhu vzdělávání včetně klasifikace žáků a v případě potřeby pro zabezpečení on-line výuky. Záměry i zásadní nedostatky materiálních podmínek ředitel řeší se zřizovatelem, který se snaží podpořit úsilí školy nejen kvalitou materiálního zázemí udržet, ale i ji zlepšovat. Společným cílem je tak vybudovat moderní uměleckou vzdělávací instituci.

### **Hodnocení průběhu vzdělávání**

Ve výukových lekcích všech uměleckých oborů si žáci upevňovali a následně rozvíjeli základní návyky, dovednosti a potřebné znalosti. Obsahová složka korespondovala s požadavky školního vzdělávacího programu. Učitelé svými postupy usilovali o vytvoření příjemného pracovního prostředí. Žákům poskytovali potřebné rady, prostřednictvím pozitivně laděné motivace aktivizovali zájem o realizované činnosti a pomocí vhodně formulované pochvaly posilovali jejich sebevědomí a pocit radosti z úspěchu. Hodnocení dílčích pracovních výsledků část učitelů realizovala se záměrem podnítit žáka k sebereflexi a v kolektivech k definování společných hodnotících výroků. Z reakcí některých žáků bylo patrné, že sebehodnocení nebo hodnocení vrstevnické není při výuce standardním prvkem a podpoře rozvoje sebereflexe není ze strany některých pedagogů přikládán potřebný důraz.

Výuka žáků hudebního oboru probíhala v provázaném uspořádání jednotlivých činností. Společným rysem bylo seznámení žáků s cílem vzdělávací lekce a jejich potřebná duševní koncentrace. V individuální výuce následovala prezentace domácí přípravy v posloupnosti hra stupnic, akordů, technických cvičení, instruktivní literatury a přednesových skladeb. Funkčně, zejména v relaxačních úsecích, učitelé zařazovali například hru z listu, čtyřruční hru na klavír (s pedagogem), improvizaci, nácvik orchestrálního partu a praktické využívání teoretických znalostí. Náležitou pozornost rovněž věnovali nejen míře upevněných fyzických dovedností (práce s dechem, správné používání potřebného svalstva), ale i posilování zvukomalebné vnímavosti prostřednictvím vhodného využívání technických možností hudebních nástrojů (např. zafixované melodicko-rytmické moduly). Učiteli kladené nároky a požadavky na prezentaci hraného repertoáru převážně respektovaly individuální předpoklady a potřeby žáků.

Kolektivně vedená výuka předmětu hudební nauka se vyznačovala propracovanou stavbou vzdělávací lekce. Kromě teoretického výkladu, byly zařazovány i praktické činnosti (mj. zpěv s doprovodem klavíru a hudebně pohybové aktivity). Znatelné bylo směřování žáků ke schopnosti propojovat hudební teorii s praxí, a tím i k hlubšímu prožitku hudební produkce.

Školní vzdělávací program vytváří optimální podmínky pro uplatnění individuálně nabytých dovedností při kolektivních hudebních činnostech. Všichni účastníci ve výuce získávají základní návyky, které jsou potřebné pro následné působení v amatérských hudebních sdruženích. Realizované metody a postupy výuky jsou efektivním nástrojem pro upevňování osobnostně sociálních kompetencí žáků.

Výuka tanečního oboru poskytuje příležitost k získání základů klasického, lidového a současného tance. Učitelky byly náležitě připraveny, využívaly podnětnou motivaci, vhodné metody a formy práce korespondujícími s věkovými zvláštnostmi i schopnostmi jednotlivců daných skupin. U nejmladších žáků si poutavě ověřovaly míru porozumění kladeným požadavkům. Všem průběžně poskytovaly zpětnou vazbu o úspěšnosti jejich práce či kvalitě výkonu, což mělo příznivý vliv na vyvinutí většího pracovního úsilí a následně i na posílení sebevědomí žáků. Zaznamenáno bylo kvalitní poskytnutí zpětné vazby jednotlivci v podobě hodnocení posunu od předešlého výkonu. Velký důraz je kladen na harmonický rozvoj žáka, jeho přirozený pohyb v souladu s tělu prospěšnými funkcemi i fyziologickými zákonitostmi pohybu. Znatelné bylo vytváření vztahu mezi myšlením, emocemi a pohybem. Účinné se rovněž jevílo užívání odborné terminologie a podporování kolektivního cítění, které se velmi příznivě promítlo nejen v přímé výuce, ale i v nadšení a přístupu skupiny žákyň při samostatné tvorbě scénického projevu.

Kolektivní výuka literárně-dramatického oboru byla organizačně velmi dobře promyšlena, učení bylo pestré, mělo spád, účelně se střídaly metody práce. Žáci byli vedeni k dodržování základních pravidel pohybu na jevišti, ve skupinách vytvářeli a hráli krátké etudy, při kterých byl kladen důraz na dodržení osnovy předloženého zadání, vystižení charakterů a motivace jednání postav. Uplatněné postupy podněcovaly například improvizaci, pohotovou reakci, rozvíjení tematických situací, vzájemný respekt a sebekontrolu. Po celou dobu se žáci aktivně a bez ostychu zapojovali do všech aktivit. V projevu nebyli omezováni, zdatně docházelo k respektování jejich individuality. Korekce žakovských výstupů probíhaly citlivě, někdy pomocí smluvených gest, a směřovaly ke zlepšení následujícího postupu či provedení. Průběžně se žákům dostávala nejen zpětná vazba o vlastním počínání, ale byli i povzbuzováni k přemýšlení o podaném výkonu, které se odrazilo v reflexivní diskuzi o zhlédnutých etudách.

Vzdělávání ve výtvarném oboru bylo realizováno kolektivní formou při respektování základních výtvarně-technických postupů a uplatnění individuálního přístupu. Výuka byla tematicky i materiálově připravena. Někteří žáci pokračovali v započaté práci a postupně přecházeli na další zadání. V úvodní části učitelka věnovala náležitou pozornost cílům výuky, některé byly účelně dány do kontextu se světem živočišné nebo rostlinné říše a jejími detaily. Vhodnými metodickými postupy docházelo k rozvoji manuálních dovedností a posilování orientačních schopností jak v prostorovém vidění, tak i v plošném projevu. Průběžně se žákům dostávala kvalitní zpětná vazba a podpora k úspěšnému zvládnutí daného úkolu, aniž byla omezována jejich samostatná tvůrčí činnost. Upozorňováni byli na technologické možnosti zpracovávaného materiálu. Žáci pracovali zaujatě, někteří si vzájemně přirozeně hodnotili svoje dílčí výtvary. Upevnění poznatků z realizované výuky bylo podpořeno učitelčiným závěrečným shrnutím, s poukázáním na žakovskou reflexi nad dokončenými pracemi v následující výuce.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání**

Prezentace nabytých uměleckých dovedností žáků dokladuje naplňování záměrů školního vzdělávacího programu, a to i přes překonání období spojeného s nutností distančního

vzdělávání. V této souvislosti škola rovněž posílila rozvoj žáků zareagováním na výzvu Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže k realizaci letních kempů, do kterých se zapojilo celkem 75 žáků hudebního, literárně-dramatického a tanečního oboru.

Hodnocení výsledků práce probíhá pravidelně. Používané hodnoticí nástroje jsou nastaveny tak, aby vedení školy získalo potřebné informace o kvalitě vzdělávacích aktivit jednotlivých žáků a účinnosti přijímaných opatření. Jedním z důležitých zdrojů poznatků jsou jednání pedagogické rady, která doplňují zprávy vedoucích oddělení a oborů. Na to navazuje hodnocení kvality projevů žáků při všech typech komisionálních zkoušek a řízených veřejných prezentacích. Vedení školy neopomíná ani vyhodnocování úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na vyšší typy uměleckých nebo pedagogických škol, úspěšnost v soutěžích a následné aktivity po absolvování základního uměleckého vzdělávání.

Výskyt negativních projevů spojených například se snížením zájmu o vzdělávání a poklesem úrovně výsledků řeší učitelé příslušného studijního zaměření a v případě potřeby si vyžádají součinnost s vedením školy. Ve vzájemné kooperaci s jeho zákonnými zástupci hledají optimální řešení, které je vždy směřováno k pozitivnímu vlivu na osobnost žáka.

Zapojení do soutěží je založeno na dobrovolnosti, zájmu a schopnostech žáka. Při těchto činnostech se učitelé snaží nastavit míru požadavků odpovídajících zaměření soutěže a posílit emocionalitu žákova přístupu k prezentaci soutěžního repertoáru. Pro pedagogy je úspěch žáka nejen prestižní záležitostí, ale především prostředkem pro získání většího nadhledu při srovnávání úrovně dovedností ostatních účastníků soutěží. Promyšlená forma prezentování vzdělávacích výsledků žáků všech oborů, někdy i s mezinárodním přesahem, posiluje růst jejich zdravého sebevědomí a ctižádosti. Setkávání žáků při celoškolních akcích, mnohdy i v rámci mezioborové spolupráce, jsou pro ně silným motivačním prvkem, který nenásilně ovlivňuje vztah nejen ke studiu příslušného studijního zaměření, ale i celkovému uměleckému rozvoji.

Kvalita vzdělávacích výsledků a povědomí o škole dokladují, že škola plní své poslání a je veřejností, zřizovatelem a společenskými organizacemi města vnímána jako instituce, která pozitivně ovlivňuje možnosti kulturního a společenského vyžití místních obyvatel všech věkových kategorií. Používaný způsob provázané spolupráce školy s veřejností se pozitivně projevil i v době pandemie, kdy byly prezentační aktivity školy dostupné prostřednictvím vnitřních mediálních nástrojů.

## **Závěry**

### **Vývoj školy**

- Dílčí zkvalitnění materiálních podmínek pro umělecké vzdělávání žáků, zejména obnova a doplnění hudebního inventáře kvalitními nástroji,
- vybavení počítačovou technikou ve třídách, které napomohlo ke zkvalitnění vedení pedagogické dokumentace i komunikačních podmínek vnitřních i se zákonnými zástupci žáků, využíváno je rovněž podle uvážení učitelů ke vzdělávání žáků,
- těsnější mezioborová provázanost při prezentaci vzdělávacích výsledků žáků.

### **Silné stránky**

- Příznivé prostředí posilující kulturně-sociální vnímavost žáků,
- mezioborová propojenost aktivit,

- formy prezentací výsledků vzdělávání žáků, které významným způsobem podněcují jejich celkový rozvoj po stránce umělecké a osobnostně-sociální i pozitivně ovlivňují vztah ke kulturním hodnotám.

#### **Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení**

- Omezené využívání závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, cílené vedení k hodnocení vlastního výkonu a pokroku v dosažených výsledcích vzdělávání.

#### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- Zrevidovat obsah školního vzdělávacího programu,
- promýšlet a podpořit ve větší míře rozvoj všech žáků soustavným zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výukové lekce a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních, vést je k sebehodnocení a v kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému,
- motivovat učitele k zařazování vzájemných, i mezipředmětových, hospitací pro sdílení zkušeností a nových poznatků i poskytování zpětné vazby,
- podpořit aktivní postoj všech pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání, ve větší míře zařazovat oblast psychologie a pedagogiky včetně vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zajistit finanční prostředky pro obměnu některých pomůcek ve výtvarném oboru a rekonstrukci podlahy tanečního sálu.

### **Stanovení lhůty**

**Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.**

**Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

### **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 23. 11. 2021
2. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
3. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Jaroslava Kociána, Ústí nad Orlicí s platností od 1. 9. 2021
4. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
5. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022 (výběr)
7. Školní řád s účinností od 1. 10. 2021
8. Hodnoticí zpráva za školní rok 2019/2020
9. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022

10. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 29. 12. 2016
11. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
12. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-952/15-E, ze dne 11. 11. 2015

### Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu [csi.e@csicr.cz](mailto:csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

#### Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

**ČŠI** | Česká školní inspekce  
Sukova třída 1556 | 530 02 Pardubice  
IČ: 00638994

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,  
vedoucí inspekčního týmu

*Jindrová*  
.....

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

*Nováková*  
.....

PhDr. Richard Šafařík,  
odborník na umělecké vzdělávání

*Šafařík*  
.....

V Pardubicích 7. 12. 2021

#### Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Jiří Tomášek, ředitel školy

*Tomášek*  
.....

V Ústí nad Orlicí *13. 12. 2021*